

Minnesanteckningar från möte med Metodgruppens Ballastutskott

Tid: 2015-06-03, kl. 09:30-16:00

Plats: Trafikverket, Solna

Närvarande:	Klas Hermelin	Trafikverket
	Håkan Arvidsson	VTI
	Lars Stenlid	Skanska
	Henrik Broms	Konsult
	Lars-Åke Holmgren	NCC
	Helen Sälling	Peab Asfalt
	Peter Andersson	Peab/Swerock
	Robert Bergström	Svevia
	Jan Bida	SBMI (MinFo)
Frånvarande:	Urban Åkeson	Trafikverket
	Leif Viman	VTI
	Kenneth Lind	Trafikverket
	Gunnar Dryselius	Trafikverket

1. Inledning

Klas hälsade oss välkomna till mötet samtidigt som han bjöd på smörgås och kaffe. Dagordningen godkändes. I och med att Robert är ny representant för Svevia gjordes en kort runt-bordet-presentation.

2. Föregående protokoll

Föregående protokoll var OK och godkändes.

3. Metoder

- Metodhandledning, **FI**. Håkan har justerat handledningen och publicerat på Metodgruppens hemsida <http://www.metodgruppen.nu/web/page.aspx?refid=27>
- **Grovsiktning**, ”typ 619”, TDOK 2015:XXXX. Metodbeskrivning från Trafikverket om grovsiktning (mtrl > 16 mm) som stämmer med de svenska vägmateriellaboratoriernas praxis. Grunddokumentet är SS-EN 933-1. Klas hade skrivit/sammanställt ett utkast som diskuterades djupt och länge. Diskussionen gällde bl.a. omfattning, procedur, benämningar, beteckningar, ska, bör och kan. Klas gjorde de flesta redigeringarna direkt i sitt dokument.
Klas, Håkan och Henrik reder ut beräkningskapitlet.
 - bilaga angående principer för benämningar/beteckningar på grova sorteringar, som principiellt kanske inte hör hemma i detta dokument men saknar annan naturlig hemvist, finns med i metodbeskrivningen för grovsiktning.

4. Henriks hörna (internationellt)

Hanns inte diskuteras, men följande metoder är under luppen.

- SS-EN 932-3, förenklad petrografi
- SS-EN 933-5, ”krossytegrad”
- SS-EN 1097-2, LA
- SS-EN 1097-6, korndensitet och vattenabsorption

Har ni synpunkter ni vill ha med i kommande versioner skicka till Henrik (hbkab@telia.com).

Framför allt vill han gärna ha data som visar att det kan vara lämpligt att använda fler siktar (än 1,6 mm) för LA vid utvärdering. Dvs från material som inte sönderfaller till små korn < 1,6 mm men ändå där stor andel av kornen har krossats (fragmenterat) till korn mindre än 8-10 mm respektive mindre än 22,4-31,5 mm beroende på analysfraktion (10-14 alt. 31,5-50).

SS-EN 933-8 (+A1), Sandekvivalent har i dagarna kommit med tillägg A1:2015 från SIS, berör en bilaga för test på 0-4 mm.

5. Ringanalyser

FlisighetsIndex och kulkvarn med korndensitet. 3 material med spridning av resultat. Håkan hade gjort en enkel första sammanställning av resultaten, läggs som bilaga. Han har börjat med slutrapport, dock har inga djupare analyser ännu gjorts. Man kan se att relativt (procentuellt) är spridningarna stora. Vissa avvikande resultat kan bero på inhomogent provmaterial, de har östs från sorteringar i upplag. En del laboratorier avviker åt samma håll (högt eller lågt) på alla materialen.

- ”Hur långt under måste man ligga för att garantera deklarerad kategori (CE-värde)?”
- ”Spridningen för korndensitet kan vara ett mått på homogeniteten i respektive material.”

Trafikverket har beviljat VTI årliga pengar för att driva, styra och sammanställa ringanalyser för branschen.

6. SS-EN 1097-8 PSV

En uppgift som delegerats från styrgruppen. Trots att vi egentligen inte visste så mycket diskuterades frågan en hel del.

Problemet är ju i dagsläget Swedavias och deras entreprenörer/leverantörer. Swedavia har PSV som krav på asfaltballast för att undvika halka pga. polering på flygfält.

Poleringsproblem uppstår sällan om minst 15-20 % av fordonen bär dubbdäck under vintern. Normalt finns svenska täkter i bergarter som klarar dubbdäcksnotning (långt kulkvarnsvärde) vilket ofta är en ”motsatsegenskap” till poleringsbenägenhet.

I stor del av Europa är det en av de viktigaste upphandlingskriterierna för slitlagerballast (asfalt). Europas erfarenhet bygger i huvudsak på sedimentära bergarter.

I Sverige finns ingen utrustning. Många skickar prover via VTI till Celtest i Wales, UK, andra skickar direkt, ofta är leveranstiden ca 5 veckor. Utrustningar finns även på andra håll i Europa, t.ex. Tyskland och Polen.

- ”Vi bör ha beredskap för begränsning av dubbdäcksanvändning.” Begränsning kan ske av miljö- och slitageskäl genom beskattning och/eller på laglig väg (nationell/kommunal).

- ”Producenterna kan kartlägga sina täkter i god tid inför Swedavia upphandlingar och framtida dubbdäcksbegränsningar på vägnätet.”
- Kan man/ska man sammanställa Sveriges täkter/bergarter angående PSV? På VTI finns ett underlag från Peet Höbedas tid. Håkan skickar ut den när han hittar den hos Leif.
- Leif Viman hade gjort ett diskussionsunderlag. Om ett projekt för att utreda PSV:s korrelation med verklig friktion och/eller eventuell ersättningsmetod. Beror polering på mikrotextur (stenen) eller makrotextur (asfalten)? ”Ersätta poleringsvärdet är (nog) inte möjligt.”
- ”Kan man jämföra friktion på flygfält med dubbdäckade vägar med samma asfalt?”

7. Boverkets rapport

Marknadskontrollen av ballast. Hanns endast dryftas som hastigast. Inga allvarliga avvikelser, i huvudsak beror de på att ”vår” bransch har ”gamla” produktstandarder som ska matcha nya CPR (prestandadeklaration). Rapporten hittas på ned stående länk.

<http://www.boverket.se/sv/byggande/byggprodukter/marknadskontroll/tidigare-marknadskontroll/ballast--2014-2015/>

8. Övriga frågor

Övriga frågor hanns inte med, men följande hade föreslagits:

Earthworks (TC 396, TK 539) ”Schakt och fyllning för anläggningsbyggande”.

Effektivitet av skakustrutning för siktning.

9. Nästa möte

Nästa möte hållas fredagen 2 oktober 2015 i Stockholm hos NCC i Solna (vid Järva krog).

Kallelse och detaljer kommer...

10. Sammanfattning av beslut

Se uppdaterad lista nedan.

- *göra färdigt metodbeskrivning för grovsiktning*
- *utvärdera och rapportera ringanalys*

Håkan Arvidsson, sekreterare
2015-06-04

Klas Hermelin, ordförande
2015-06-04

Beslutslista

Infört/ uppdaterad	Ärende	Ansvarig	Kommentar
12-10-09	<i>SBMI och Anläggarna fixar mottagningskontroll till kommande version av provtagningsmetoden.</i>	Jan	Vilande
13-06-04/ 14-06-10	<i>Metodhandledning tas fram för Krossytegrad</i>	Henrik	Vilande. Invänta nya SS-EN 933-5
14-06-10/ 15-02-05	<i>Justering av metodhandledning för Sandekvivalent</i>	Håkan	Vilande. Invänta tester.
13-02-06/ 14-10-21/ 15-02-04	att regler om värdesiffror och avrundning kommer ut	Klas	I TDOK
14-02-05/ 14-10-21/ 15-02-05/ 15-06-03	Grovsiktning typ 619 => TDOK (Se protokoll ovan).	Klas, Henrik och Håkan	
14-02-05/ 14-06-10/ 15-02-04/ 15-06-03	Ringanalyser (A_N , FI) x 3 mtrl	Håkan och Leif Helen Lars	Utvärdering pågår